

**КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Факультет педагогічної освіти
Кафедра початкової освіти**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
на засіданні Вченої ради
Факультету педагогічної освіти
Протокол №2
від «23» березня 2026 р.
Голова Вченої ради

Ольга КОТЕНКО

**ПРОГРАМА
АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ
«Атестаційний іспит (ОДФП. 01-07)»**

Галузь знань:	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність:	013 Початкова освіта
Освітній рівень:	перший (бакалаврський)
Освітня програма:	013.00.01 Початкова освіта

«РОЗГЛЯНУТО»
на засіданні кафедри початкової освіти
Протокол №3 від 04 березня 2026 р.
Завідувач кафедри

Геннадій БОНДАРЕНКО

Київ – 2026

Програма атестаційного екзамену «Атестаційний іспит (ОДФП. 01-07)». К. : Київський столичний університет імені Бориса Грінченка. 2026. 35 с.

Укладачі: *Бондаренко Г.Л.*, гарант ОПП 013.00.01 Початкова освіта першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри початкової освіти; *Нежива Л.Л.*, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри початкової освіти; *Мельниченко В.М.*, директор Ліцею «Еконад» м. Києва.

Програма атестаційного екзамену «Атестаційний іспит (ОДФП.01-07)»: для студентів Факультету педагогічної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка спеціальності 013 «Початкова освіта» / Укладачі : Бондаренко Г.Л., Нежива Л.Л. К. : КСУ імені Бориса Грінченка, 2026. 30 с.

У програмі окреслено основний обсяг знань із методик навчання «Рідномовної освіти», «Іншомовної освіти», «Математичної і природничої освіти», «Інформатичної та технологічної освіти», «Соціальної і здоров'язберезувальної та фізкультурної освіти», «Громадянської та історичної освіти», «Мистецької освіти», загальних і фахових компетентностей, необхідних випускнику ОПП 013.00.01 Початкова освіта Київського столичного університету імені Бориса Грінченка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для атестації. Подано перелік теоретичних джерел для самопідготовки, приклади тестових та компетентнісно-орієнтованих завдань.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма атестаційного екзамену «Атестаційного іспиту (ОДФП. 01-07)» містить мету, завдання, перелік критеріїв оцінювання тестових завдань та компетентісно орієнтованого завдання, програмовий зміст дисциплін «Рідномовна освіта», «Іншомовна освіта», «Математична і природнича освіта», «Інформатична та технологічна освіта», «Соціальна і здоров'язбережувальна та фізкультурна освіта», «Громадянська та історична освіта», «Мистецька освіта» з методиками їх навчання, список рекомендованих джерел.

Мета атестаційного екзамену «Атестаційного іспиту (ОДФП. 01-07)» – перевірка сформованості загальних та спеціальних (фахових) компетентностей; рівня відповідності досягнутих результатів навчання вимогам Освітньо-професійної програми 013.00.01 Початкова освіта; здатності та готовності випускників до реалізації Концепції «Нова українська школа», Державного стандарту початкової освіти, найбільш результативних та ефективних сучасних методів, технологій освітньої діяльності в початковій школі.

Завдання атестаційного екзамену «Атестаційного іспиту (ОДФП. 01-07)» полягають у виявленні сформованості у майбутніх учителів початкових класів загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, зокрема:

ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК-1. Здатність спілкуватися державною як усно, так і письмово.

СК-3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентісного підходу.

Програмними результатами атестаційного екзамену «Атестаційного іспиту (ОДФП. 01-07)» є перевірка рівня сформованості у майбутніх учителів початкових класів таких компетентностей:

ПР-06. Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.

ПР-12. Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.

ПР-14. Забезпечувати індивідуальний і диференційований розвиток здобувачів початкової освіти з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.

ПР-15. Здійснювати профілактичні заходи щодо збереження життя та фізичного й психічного здоров'я здобувачів початкової освіти.

Атестаційний екзамен «Атестаційний іспит (ОДФП. 01-07)» включає електронне дидактичне портфоліо (відеозапис відкритого проведеного студентом уроку, авторський цифровий освітній продукт до проведеного уроку, рефлексійний звіт тобто аналіз проведеного уроку), комп'ютерне тестування та усну розгорнуту відповідь на компетентісно орієнтоване завдання з фахових методик, що оцінюються разом за 100 бальною шкалою.

За тиждень до проведення тестування студентам необхідно розмістити в ЕНК Атестаційний екзамен «Атестаційний іспит (ОДФП. 01-07)» електронне дидактичне портфоліо, яке повинно містити обов'язкові складники:

1. *Відеозапис проведеного відкритого уроку з обраного предмета* (відповідно до освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної).

2. *Авторський цифровий освітній продукт до уроку*, розроблений здобувачем освіти відповідно до теми та мети уроку, вікових особливостей учнів обраного класу, визначених очікуваних результатів навчання. Авторський цифровий освітній продукт повинен бути інтерактивним, наочним і доступним для використання; містити коротку інструкцію щодо його застосування в освітньому процесі.

Авторський цифровий освітній продукт може бути представлений у вигляді: презентації з відео та інтерактивними завданнями; інтерактивної карти знань; інтерактивних робочих аркушів для виконання завдань учнями в онлайн-середовищі; онлайн-вікторин та тестів для формувального оцінювання й узагальнення навчального матеріалу; віртуальної дошки для спільної роботи учнів (збір ідей, виконання групових завдань, презентація результатів); інтерактивних коміксів для пояснення навчального матеріалу або розвитку мовлення; цифрових навчальних квестів; навчальних чат-ботів; ігрових додатків для навчання через гру тощо.

3. *Рефлексійний звіт (аналіз проведеного уроку)* подається в письмовій формі та має містити: інформацію про клас, освітню галузь; обґрунтування вибору теми та мети уроку; аналіз рівня досягнення очікуваних результатів навчання; оцінку ефективності використаних методів, прийомів і форм організації освітньої діяльності; цифрових засобів навчання; підтвердження застосування елементів діяльнісного, компетентнісного підходів; аналіз застосування формульованого оцінювання; визначення рівня пізнавальної активності учнів; аналіз взаємодії дітей під час роботи (індивідуальної, парної, групової), реакції учнів на запропоновані завдання; характеристику особливостей комунікації з учнями; створення психологічно безпечного та підтримувального середовища; визначення труднощів, що виникли під час проведення уроку, та шляхів їх подолання; висновки щодо професійного зростання та напрямів удосконалення педагогічної діяльності.

Електронне дидактичне портфоліо оцінюється від 1 до 30 балів (максимальна кількість балів, які можна отримати за правильне виконання завдання – 30 балів).

Комп'ютерне тестування включає індивідуальний тест, що містить 40 тестових завдань середнього рівня складності, які оцінюється в 1 бал за правильну відповідь (загальна кількість балів, які можна максимально отримати за правильне виконання завдань цього блоку – 40). Тестові завдання складаються з таких видів: тести з єдиною правильною вибірковою відповіддю (у вигляді слова, фрази тощо); тести з кількома правильними відповідями; тести, що складаються з питань, що мають дві відповіді, одна з яких істина, а інша – хибна; тести на визначення відповідності.

Перед початком тестування студентам дається коротка інструкція щодо виконання тестових завдань та компетентнісно орієнтованого завдання. Для проходження тесту студенту необхідно під своїм логіном та паролем зайти на свою сторінку в системі електронного навчання Університету й розпочати тестування. Після закінчення роботи над тестовими завданнями відповіді необхідно надіслати у систему та натиснути кнопку «завершити тест».

Усна розгорнута відповідь на компетентнісно орієнтоване завдання високого рівня складності оцінюється від 1 до 30 балів (максимальна кількість балів, які можна отримати за правильне виконання завдання – 30 балів).

Критерії оцінювання електронного дидактичного портфоліо

Критерії	Показники критеріїв	Показник оцінки (бал)
1. Відеозапис відкритого проведеного уроку Макс. оцінка - 12 балів		
Проектування та зміст уроку	Відповідність мети й завдань уроку вимогам Державного стандарту початкової освіти, Типовій освітній програмі, віковим особливостям учнів	1
	Забезпечення цілісності уроку (зв'язок між етапами, досягнення поставленої мети).	1

	Оригінальність педагогічного задуму уроку (нестандартне рішення, авторська ідея, власний підхід до подання навчального матеріалу).	1
Методична доцільність і організація діяльності учнів	Доцільний добір методів, прийомів і форм роботи, спрямованих на активну навчальну діяльність учнів.	1
	Використання інтерактивних, ігрових або інтегрованих форм роботи. Реалізація діяльнісного та компетентнісного підходів.	1
	Забезпечення залученості учнів до різних видів навчальної взаємодії (індивідуальної, парної, групової).	1
Педагогічна взаємодія та освітнє середовище	Дотримання принципів дитиноцентризму та педагогіки партнерства.	1
	Підтримання позитивного психологічного клімату та педагогічно доцільної комунікації.	1
	Урахування індивідуальних особливостей учнів (елементи диференціації та підтримки).	1
Результативність і професійна майстерність	Організація поточного оцінювання та рефлексії навчальної діяльності учнів.	1
	Досягнення запланованих результатів навчання протягом уроку.	1
	Рівень професійної педагогічної майстерності здобувача освіти (мовлення, педагогічний такт, культура поведінки).	1
2. Авторський цифровий освітній продукт до проведеного уроку Макс. оцінка - 10 балів		
Цільова та змістова відповідність	Відповідність цифрового освітнього продукту меті, завданням і змісту проведеного уроку.	1
	Змістова коректність, грамотність і навчальна доцільність поданого матеріалу.	1
Методична обґрунтованість використання	Доцільність інтеграції цифрового продукту в структуру уроку (визначений етап, функція). Можливість використання продукту для перевірки, самооцінювання або рефлексії результатів навчання.	1
	Орієнтація продукту на формування ключових і предметних компетентностей учнів.	1
Врахування особливостей учнів початкової школи	Відповідність змісту, мови та візуального оформлення віковим особливостям учнів.	1
	Наявність елементів, що підтримують диференціацію або індивідуальну освітню траєкторію.	1
Якість цифрової реалізації	Зручність інтерфейсу, логічність навігації та технічна коректність роботи продукту.	1
	Естетичність і візуальна культура оформлення (читабельність, структурованість, помірність).	1
Оригінальність авторської ідеї цифрового освітнього продукту	Наявність власного задуму, нестандартне вирішення дидактичного завдання	1
	Виразний стиль, продумана візуальна концепція, гармонійність оформлення	1

3. Рефлексійний звіт (аналіз проведеного уроку) Макс. оцінка – 8 балів		
Аналіз змісту уроку	Обґрунтування відповідності теми та мети очікуваним результатам навчання та потребам учнів.	1
	Аргументація доцільності добору навчального матеріалу та його відповідності віку учнів.	1
Аналіз результативності навчальної діяльності учнів	Осмислення ефективності використаних методів, прийомів, форм організації навчальної діяльності, цифрових засобів навчання.	1
	Аналіз рівня досягнення очікуваним результатам навчання.	1
Застосування педагогічних підходів	Пояснення використання діяльнісного та компетентнісного підходів у навчальній діяльності. Оцінка рівня пізнавальної активності учнів; особливості взаємодії дітей під час роботи (індивідуальної, парної, групової); реакції учнів на запропоновані завдання.	1
Аналіз педагогічних дій та взаємодії з учнями	Аналіз організації взаємодії та комунікації вчителя з учнями. розгляд власних педагогічних рішень та професійної поведінки під час уроку.	1
Творчий і критичний підхід здобувача освіти	Визначення труднощів, що виникли під час проведення уроку, та пропозиції щодо їх подолання.	1
	Висновки щодо власного професійного зростання і напрямів удосконалення педагогічної діяльності.	1

Шкала і критерії оцінювання тестових завдань

Підсумкова кількість балів (max – 40)	Критерії оцінювання
35-40	відмінний рівень знань у межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
30 – 34	високий рівень знань у межах обов'язкового матеріалу без грубих помилок
25 – 29	достатній рівень знань з незначною кількістю помилок
20 – 24	посередній рівень знань із значною кількістю недоліків
15 – 19	мінімально можливий допустимий рівень знань
0 – 14	низький рівень знань

Критерії оцінювання компетентнісно орієнтованого завдання

Критерії	Характеристика критеріїв	Показник оцінки (бал)
1. Змістове наповнення (глибина та повнота відповіді) Макс. оцінка - 10 балів	Актуальність – відповідність Державному стандарту початкової освіти і вимогам.	1
	Повнота – охоплення всіх ключових аспектів завдання	1
	Глибина аналізу – аргументованість висновків, здатність аналізувати матеріал.	1
	Науковість – використання коректної термінології та наукових підходів.	1
	Логіка побудови відповіді – чітке формулювання основних ідей, логічне обґрунтування відповіді та послідовність викладених аргументів.	1
	Аналіз проблеми – здатність оцінювати сильні та слабкі сторони проблеми.	1
	Аргументація та обґрунтованість – наявність переконливих аргументів, які підтверджують відповіді, аналіз і пояснення, що підтримують основні тези.	1
	Комплексність – здатність пов'язувати матеріал з різними аспектами педагогіки.	1
	Самостійність мислення – ступінь оригінальності та унікальності розв'язання завдання.	1
	Коректність висновків – відповідність висновків поставленим завданням.	1
2. Предметно-методична компетентність (використання педагогічних методів і технологій) Макс. оцінка - 10 балів	Знання педагогічних методів – здатність правильно обирати і використовувати різноманітні педагогічні методи в залежності від навчальної ситуації та мети уроку.	1
	Адаптація методів до контексту – вміння адаптувати педагогічні методи та технології до рівня та особливостей учнів (вік, рівень підготовки, індивідуальні потреби).	1
	Використання інтерактивних технологій – застосування інтерактивних методів навчання, які активізують пізнавальну діяльність учнів (дискусії, проекти, групова робота тощо)	1
	Застосування цифрових ресурсів (за необхідності) для покращення процесу навчання (електронні платформи, мультимедійні засоби, освітні додатки)	1
	Структурованість та логіка фрагменту уроку – здатність організувати навчальний процес, чітко розподіляючи час між етапами уроку, забезпечуючи логічну послідовність матеріалу	1
	Диференційований підхід – використання різноманітних методів та технологій для роботи з учнями різного рівня підготовки та з різними інтересами	1
	Використання формульованого оцінювання – застосування різних форм зворотного зв'язку, тестів, опитувань і оцінок	1

	для моніторингу прогресу учнів у процесі навчання.	
	Дидактичне забезпечення – наявність ефективних засобів навчання	1
	Мотивація учнів до навчання – здатність створювати мотивуюче середовище, яке сприяє зацікавленості учнів до навчального процесу та підтримує їхню активність	1
	Рефлексія та коригування методів – вміння аналізувати ефективність застосованих педагогічних методів і коригувати їх у разі необхідності для досягнення кращих результатів навчання	1
3. Творчий підхід (креативність та інноваційність) Макс. оцінка - 10 балів	Оригінальність ідей – здатність представити нові, нестандартні та оригінальні ідеї або рішення, які відрізняються від традиційних.	1
	Інноваційність підходу – використання новітніх методів, інструментів або технологій для вирішення завдання.	1
	Гнучкість мислення – здатність адаптувати та змінювати підходи в залежності від обставин, знаходити нові шляхи вирішення.	1
	Синтез знань – вміння поєднувати різні аспекти чи галузі знань для створення нових концепцій або рішень.	1
	Неординарний підхід до виконання завдання – використання цікавих форматів роботи (кейси, рольові ігри тощо).	1
	Креативність у розв'язанні проблем – здатність запропонувати незвичні або ефективні рішення для складних або нетипових проблем.	1
	Інтеграція інноваційних технологій – застосування нових технологій (цифрових, інформаційних, інтерактивних тощо) для покращення процесу виконання завдання.	1
	Естетичний підхід – увага до візуального та естетичного оформлення роботи, привабливість і зрозумілість подачі матеріалу.	1
	Залучення творчих елементів – використання нестандартних методів та творчих засобів.	1
	Залучення цільової аудиторії – здатність створити інтерактивні елементи, які залучають учнів до процесу навчання, стимулюючи їх активну участь, цікавість до завдання, самостійність.	1

Загальна оцінка виставляється на підставі арифметичної суми за 100 бальною шкалою за набрані бали: комп'ютерного тестування (загальна кількість балів, які можна максимально отримати за правильне виконання завдань цього блоку – 40); усної відповіді на компетентісно орієнтоване завдання (загальна кількість балів, які можна максимально отримати за правильне виконання завдання – 30 балів); електронного дидактичного портфоліо (загальна кількість балів, які можна максимально отримати за правильне виконання завдання – 30 балів).

Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – високий рівень знань (умінь) / виконання, з можливими незначними недоліками (помилками)
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) / виконання, без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) / змістовна робота, з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) / виконання, зі значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімальний можливий допустимий рівень знань (умінь) / виконання для подальшого навчання або професійної діяльності
F	35-59 балів	Незадовільно – низький рівень знань, недостатній для подальшого навчання або професійної діяльності

ЗМІСТОВА ЧАСТИНА ПРОГРАМИ

РІДНОМОВНА ОСВІТА

Українська мова з методикою навчання

Психолого-педагогічні та лінгвістичні основи методики навчання грамоти. Методи навчання грамоти в історичному висвітленні. Аналіз сучасного звукового аналітико-синтетичного методу

Навчання грамоти як засіб набуття учнями перших навичок правильного читання і письма, формування їх мислення і розвиток мовлення. Основні завдання: розвиток фонетико-фонематичного слуху, зв'язного мовлення, формування читацької навички, формування каліграфічного письма.

Основні завдання добукварного періоду. Види мовлення. Основні завдання розвитку мовленнєвої діяльності першокласників. Система моделювання слів.

Основні напрями роботи з розвитку мовлення: вдосконалення звуковимови і культури мовлення; робота над збагаченням, уточненням і активізацією словника; вдосконалення граматичного ладу мовлення; розвиток зв'язного мовлення.

Основні етапи букварного періоду.

Завдання та етапи букварного періоду. Основні граматичні поняття цього періоду; основні знання й уміння, які формуються протягом букварного періоду, спрямовані на формування механіки читання, а пізніше навички.

Психолого-педагогічні, лінгвістичні особливості процесу навчання письма першокласників. Види стискування

Навчання письма як складова програми з української мови. Взаємозв'язок з літературним читанням, розвитком мовлення, правописом, образотворчою діяльністю, трудовим вихованням. Структурні компоненти, правила і вміння письма. Основні групи навичок: а) *технічні* (правильно користуватися письмовим приладдям, координувати рухи руки, дотримуватися гігієнічних правил); б) *графічні* (правильно зображувати букви з потрібним нахилом, певної висоти й ширини, рівномірно розмішувати на рядку, правильно з'єднувати їх); в) *орфографічні* (правильно визначати звуковий і буквенний склад слова, найпростіших слів, правопис яких не розходиться з вимовою, самостійно добирати слова з різними буквами, коментувати їх написання).

Післябукварний період: основні завдання. Структура і методика уроків читання і письма післябукварного періоду.

Змістові лінії освітньої галузі. Розвиток діалогічного мовлення. Розвиток усного та писемного мовлення учнів. Вміння користуватися мовою як засобом спілкування, впливу, пізнання. Усні види мовленнєвої діяльності (спілкування - розуміння, діалогічне та монологічне мовлення).

Мовна освіта і мовленнєвий розвиток учнів початкової школи

Мета вивчення початкового курсу української мови. Основні завдання засвоєння курсу української мови в початковій школі.

Принципи початкового навчання рідної мови і мовлення

Загальна характеристика загальнодидактичних принципів початкового навчання рідної мови і мовлення (традиційна класифікація): Науковість тлумачення мовних фактів. Перспективність і наступність навчання. Доступність і наочність викладу мовних понять. Систематичність, усвідомленість засвоєних знань. Зв'язок навчання з життям і активною мовленнєвою практикою молодших школярів. Характеристика методичних принципів навчання української мови.

Урок української мови в початковій школі

Урок як форма освітнього процесу з рідної мови. Сучасний урок української мови в початковій школі. Основна мета уроку української мови. Цілі уроку. Вимоги до уроку української мови в початковій школі. Типи уроків: урок вивчення нового матеріалу (урок засвоєння нових знань); урок закріплення одержаних знань (урок формування вмінь і навичок); урок застосування знань, умінь і навичок; урок узагальнення і систематизації знань учнів; урок контролю навчальних досягнень учнів; комбінований урок.

Структура уроку української мови. Поняття про бінарні уроки. Нестандартні уроки української мови в початковій школі.

Методика вивчення фонетичного матеріалу в початковій школі

Методика вивчення фонетичного матеріалу в початковій школі. Методика вивчення теми «Голосні звуки». Методика вивчення теми «Приголосні звуки». Методика вивчення теми «Наголошені і ненаголошені голосні звуки». Методика вивчення теми «Дзвінки і глухі приголосні звуки». Методика вивчення теми «Тверді і м'які приголосні звуки». Методика вивчення тем «Склад» і «Наголос». Основні напрями роботи вчителя на уроках вивчення фонетичного матеріалу в початковій школі. Система фонетичних вправ на уроках української мови в початковій школі. Види фонетичних розборів (звукового і звуко-буквеного) і методика їх проведення в початковій школі.

Методика вивчення лексичного матеріалу в початковій школі

Основні напрями роботи вчителя на уроках вивчення лексичного матеріалу в початковій школі. Методика вивчення лексичного матеріалу в початковій школі. Методика вивчення теми «Значення слова». Способи пояснення лексичного значення слів у початковій школі. Методика вивчення теми «Пряме і переносне значення слова». Методика вивчення теми «Близькі за значенням слова - синоніми». Методика вивчення теми «Протилежні за значенням слова - антоніми». Методика вивчення теми «Омоніми (без уживання термінів)». Система лексичних вправ на уроках української мови. Лексичний розбір і методика його проведення в початковій школі.

Методика вивчення орфографічного матеріалу в початковій школі

Основні напрями роботи вчителя на уроках вивчення орфографічного матеріалу в початковій школі. Методика вивчення орфографічного матеріалу в початковій школі. Методика вивчення фонетичних написань. Методика вивчення морфологічних написань. Методика вивчення традиційних написань. Методика вивчення семантичних написань. Методика вивчення орфографічних правил у початковій школі. Система орфографічних вправ на уроках української мови. Орфографічні розбори (фонетико-орфографічний і граматико-орфографічний) і методика їх проведення в початковій школі.

Методика вивчення граматичного матеріалу в початковій школі

Основні напрями роботи вчителя на уроках вивчення граматичного матеріалу в початковій школі. Методика вивчення граматичного матеріалу в початковій школі. Методика формування граматичних понять у початковій школі. Методика вивчення частин мови у початковій школі. Методика вивчення будови слова у початковій школі. Методика вивчення синтаксичного матеріалу в початковій школі. Система граматичних вправ на уроках

української мови в початковій школі. Граматичні розбори (морфологічний, морфемний і синтаксичний) і методика їх проведення в початковій школі.

Методика вивчення частин мови в початковій школі

Основні напрями роботи вчителя на уроках вивчення частин мови в початковій школі. Методика вивчення частин мови в початковій школі. Методика вивчення теми «Іменник» у початковій школі. Методика вивчення теми «Прикметник» у початковій школі. Методика вивчення теми «Дієслово» у початковій школі. Методика вивчення теми «Займенник» у початковій школі. Методика вивчення теми «Числівник» у початковій школі. Методика вивчення теми «Прислівник» у початковій школі. Методика вивчення теми «Прийменник» у початковій школі. Методика вивчення теми «Сполучник» у початковій школі. Методика вивчення теми «Частка» у початковій школі. Морфологічний розбір (за частинами мови) і методика його проведення в початковій школі.

Методика вивчення будови слова в початковій школі

Основні напрями роботи вчителя на уроках вивчення лексичного матеріалу в початковій школі. Методика вивчення морфемної будови слова в початковій школі. Методика вивчення теми «Закінчення» в початковій школі. Методика вивчення теми «Основа слова» в початковій школі. Методика вивчення теми «Корінь» у початковій школі. Методика вивчення теми «Префікс» у початковій школі. Методика вивчення теми «Суфікс» у початковій школі. Морфемний розбір (розбір слова за будовою) і методика його проведення в початковій школі.

Методика вивчення синтаксичного матеріалу в початковій школі

Основні напрями роботи вчителя на уроках вивчення синтаксичного матеріалу в початковій школі. Методика вивчення синтаксичного матеріалу в початковій школі. Методика вивчення теми «Головні члени речення». Методика вивчення теми «Другорядні члени речення». Методика вивчення теми «Однорідні члени речення». Методика вивчення теми «Речення». Методика вивчення теми «Види речень за метою висловлювання». Методика вивчення теми «Види речень за інтонаційним оформленням». Методика вивчення теми «Складне речення». Система синтаксичних вправ на уроках української мови в початковій школі. Синтаксичний розбір і методика його проведення в початковій школі.

Дитяча література з методикою навчання

Предмет і завдання курсу методики навчання літературного читання.

Змістові лінії типових освітніх програм (Р.Б. Шиян та О.Я. Савченко) з рідномовної освіти (література). Система знань, умінь і навичок, що

визначається в процесі читання і вивчення доступного кола дитячих книг. Вимоги до рівня сформованості і читацьких умінь учнів за роками й етапами навчання. Методи навчання читання в початковій школі. Методи позакласного читання.

Типи уроків читання

Типи уроків: вступний урок до вивчення теми; урок вивчення нового твору; урок порівняльного аналізу текстів; узагальнюючий урок. Варіанти уроків читання (за О. Я. Савченко): уроки вивчення творів одного жанру (вірша, оповідання, казки, легенди та ін.), уроки-сходинки до монографічного вивчення творчості письменника, уроки-інсценізації; уроки з ігровим сюжетом; уроки, на яких поєднуються різні види мистецтв (образотворче мистецтво, поезія, музика, вишивка), уроки-роздуми, інтегровані уроки, уроки-діалоги, уроки розвитку літературних здібностей, узагальнювальні уроки.

Навичка читання. Методика вдосконалення навички читання в учнів початкової школи

Досягнення сучасної психолінгвістики в галузі читання як комунікативної діяльності і теорії тексту. Читання як один із видів мовленнєвої діяльності.

Види читання (голосне, мовчазне), їхнє значення. Основні етапи розвитку навички читання. Співвідношення голосного і мовчазного читання в початковій школі.

Методика формування правильності, швидкості, усвідомленості читання. Методика підготовки учнів до виразного читання тексту. Прийоми постановки мовленнєвого дихання, дикції, використання різної сили голосу, висоти, тону.

Прийоми навчання учнів дотримуватися логічного наголосу, логічних пауз, логічних наголосів у реченні, розвиток уміння інтонувати речення на основі усвідомлення змісту, ідейної спрямованості, зображувальних засобів твору. Читання в особах, читання діалогів. Заключне виразне читання художнього твору (відновлення цілісного сприйняття тексту на основі усвідомлення його основної думки і свого ставлення до героїв, подій твору).

Основні етапи роботи з художнім твором

Етап «до читання твору». Етап «під час читання». Цілісне сприймання твору, повторне перечитування та аналіз, вторинний синтез. Етап «після читання».

Аналіз художнього твору в початковій школі

Аналіз «услід за автором». Пообразний аналіз. Проблемно-тематичний шлях аналізу. Вимоги до проблемних запитань. Послідовність аналізу твору

проблемно-пошуковим шляхом.

Літературознавча пропедевтика в початковій школі

Тема та основна думка твору. Сюжет і композиція. Герой (персонаж) твору. Автор твору. Мова твору. Жанр.

Особливості читання загадки, прислів'я, лічилки, скоромовки

Жанрові особливості загадки, прислів'я, приказки, скоромовки, лічилки. Місце малих жанрів у змісті читанок. Вимоги програми до опрацювання творів малих жанрів. Методика опрацювання творів малих жанрів.

Особливості читання казки

Жанрові особливості казки. Види казок. Місце казки у змісті читанки. Вимоги програми до опрацювання казок. Методика опрацювання казок.

Особливості методики читання оповідання

Жанрові особливості оповідання. Схема аналізу оповідання, в основі якого лежить вчинок. Ідеограма аналізу оповідання. Методика проведення вступної, аналітичної, узагальнюючої бесід. Робота з ілюстраціями. Різні види переказу змісту. Складання плану.

Особливості методики читання легенди

Жанрові особливості легенди. Спільні та відмінні ознаки легенди і казки. Вимоги програми до опрацювання легенд. Місце легенд у змісті читанки. Методика читання легенд у початковій школі.

Особливості методики читання творів пейзажної лірики

Лірична поезія та її особливості. Ліричний герой. Римування, ритм. Художні засоби зображення картин. Прийоми аналізу поезії.

Організація творчої діяльності учнів на основі прочитаного

Аналіз змістової лінії програми «Розвиток творчої діяльності учнів». Прийоми розвитку творчих здібностей учнів засобами художнього твору. Аналіз творчих завдань, поданих до текстів читанки.

Методика проведення уроків позакласного читання

Особливості формування читацької самостійності. Закони формування читацької самостійності. Етапи формування читацької самостійності.

ІНШОМОВНА ОСВІТА

Іноземна мова з методикою навчання

Теорія і практика навчання ІМ у ПШ (базові методичні категорії)

Методика навчання ІМ як наука. Галузі методики. Загальна методика. Спеціальна методика. Зв'язок методики із суміжними науками. Мета і зміст навчання ІМ. Базові методичні категорії. Рецептивні та продуктивні види мовленнєвої діяльності. Поняття прийому, методу, підходу, та засобу навчання ІМ. Методичні принципи навчання ІМ. Зміст навчання ІМ у загальноосвітній школі. Цілі навчання ІМ у початковій школі. Мовна, мовленнєва, соціокультурна, країнознавча та лінгвокраїнознавча компетенції.

Методи дослідження в методиці навчання ІМ. Сучасні методи навчання. Основні положення комунікативного методу навчання ІМ. Інтегрований підхід до навчання іноземних мов.

Навчання іношомовної фонетики, граматики, лексики

Зміст навчання іношомовної фонетики у початковій школі. Принципи відбору фонетичного матеріалу. Ознайомлення учнів з новим фонетичним матеріалом. Методична типологія фонем. Ознайомлення учнів з новими ритміко-інтонаційними моделями. Зміст і цілі навчання іношомовної граматики. Поняття граматичної структури. Активний та пасивний граматичний мінімуми. Характеристика граматичних навичок у різних видах мовленнєвої діяльності. Зміст і цілі навчання іношомовної лексики. Поняття лексичної одиниці. Активний та пасивний лексичний мінімуми. Етапи роботи з лексичним матеріалом. Способи семантизації лексичних одиниць.

Види вправ для навчання фонетики. Вправи у слуханні та вправи у відтворенні. Проведення фонетичних зарядок.

Основні етапи роботи з граматичним матеріалом. Етап пред'явлення граматичного матеріалу. Автоматизація дій з граматичним матеріалом. Відбір та організація граматичного матеріалу. Основні види вправ для формування граматичних навичок.

Формування лексичних навичок. Дидактичні лексичні ігри. Види лексичних вправ.

Навчання репетитивних видів мовлення (аудіювання та читання)

Мовленнєві механізми аудіювання. Труднощі аудіювання. Система вправ для навчання аудіювання. Підготовчі та мовленнєві вправи. Етапи навчання аудіювання. Структура завдання для навчання аудіювання. Інтегровані види діяльності з використанням аудіювання. Говоріння як вид мовленнєвої діяльності. Лінгвістична характеристика монологічного та діалогічного мовлення.

Читання як вид МД та засіб навчання. Зв'язок читання з іншими видами МД. Механізми читання як виду МД. Навчання читання за методом цілих слів. Використання фоніксів на початковому етапі навчання іношомовного читання. Розвиток техніки читання. Навчання різних видів читання. Переглядове читання. Ознайомлювальне читання. Вивчаюче читання. Вправи для навчання читання. Передтекстові завдання. Післятекстові завдання. Завдання на контроль розуміння прочитаного. Читання вголос.

Навчання продуктивних видів мовлення (говоріння та письмо)

Вправи для навчання говоріння. Вправи для навчання підготовленого діалогічного мовлення. Вправи для навчання підготовленого монологічного мовлення. Вправи для навчання непідготовленого монологічного та діалогічного мовлення. Рольові ігри. Дидактичні ігри для навчання говоріння.

Письмо як засіб навчання та як вид мовленнєвої діяльності. Формування навичок письма на початковому етапі. Система вправ з формування навичок писемного мовлення.

Урахування вікових особливостей та інтересів учнів у навчанні ІМ

Загальна характеристика психолого-фізіологічних особливостей розвитку дітей дошкільного віку. Загальна характеристика учнів молодшого шкільного віку. Особливості навчання ІМ в початковій школі. Урахування психологічних вікових особливостей та характерних пізнавальних процесів молодших школярів – пам'яті, сприймання, мислення, уваги, емоційно-вольової сфери, пізнавальних інтересів молодших школярів у навчанні ІМ. Урахування мотивації учнів початкової школи у навчанні ІМ. Стилi навчання учнів ПШ.

Структура і зміст уроку ІМ. Планування у роботі вчителя

Урок як одна з організаційних форм навчання ІМ. Структура уроку. Вимоги до уроку ІМ. Типологія уроків ІМ. Інтегрований урок ІМ. Співвідношення тренування та мовленнєвої діяльності на уроці ІМ. Організаційний момент уроку. Пояснення нового матеріалу. Контроль засвоєного на уроці. Застосування інноваційних технологій навчання на уроках ІМ у початковій школі. Планування у роботі вчителя ІМ. Календарно-річний план. Тематичний план. Поурочний план. План-конспект уроку. Підготовка вчителя до уроку. Структура плану-конспекту уроку ІМ у початковій школі. Визначення цілей уроку. Аналіз уроку ІМ. Схема загального та поглибленого аналізу уроку ІМ.

Позакласна робота у навчанні ІМ

Мета позакласної роботи з ІМ. Принципи організації позакласної роботи з ІМ. Форми позакласної виховної роботи з ІМ. Позакласні заходи з ІМ у ПШ, вимоги до їх проведення.

Класний менеджмент. Ефективне використання освітнього простору на уроках ІМ

Створення безпечного освітнього простору для учнів та керування ним під час уроків ІМ. Види розташування зон для навчання залежно від мети уроку. Роль учителя на уроці ІМ. Взаємодія вчителя та учня. Правила поведінки під час занять (окремих видів діяльності) та їх спільне створення. Мова вчителя під час заняття. Керування увагою учнів. Види співпраці: у групах, парах, індивідуальна, колективна, та умови її ефективності. Організація парної та групової роботи під час уроку. Перевірка розуміння завдання перед початком виконання вправи. (ICQs – Instruction Checking Questions, CCQ – Concept Checking Questions). Зворотний зв'язок з учнями.

Контроль та оцінювання у навчанні ІМ

Функції контролю у навчанні ІМ. Види та форми контролю. Об'єкти контролю. Написання творчих робіт з метою контролю. Структура контрольного заходу. Тестовий контроль у навчанні ІМ. Структура тестового завдання. Види тестів. Приклади тестових завдань. Види оцінювання на уроках ІМ. Система оцінювання на уроках ІМ у ПШ.

МАТЕМАТИЧНА І ПРИРОДНИЧА ОСВІТА

Математика з методикою навчання

Методика вивчення нумерації чисел у концентрі «Десяток»

Підготовчий період і його особливості. Властивості та відношення предметів. Лічба. Методика вивчення нумерації чисел від 1-10 та числа 0. Утворення і назва чисел, запис і читання чисел. Місце числа в натуральному ряді. Порівняння і склад чисел.

Методика вивчення нумерації чисел в концентрі «Сотня»

Методика вивчення нумерації чисел від 11 до 20 і від 21 до 100. Нова лічильна одиниця – десяток. Рахунок десятками. Утворення і назва чисел, їх десятковий склад. Запис і читання чисел, порядок слідування їх у натуральному ряді. Порівняння чисел. Система вправ для засвоєння нумерації чисел.

Методика вивчення додавання та віднімання у концентрі «Десяток»

Ознайомлення з діями додавання і віднімання. Зв'язок між додаванням і відніманням. Переставний закон додавання. Табличні випадки додавання і віднімання в межах 10: складання і заучування таблиць додавання і віднімання чисел.

Методика вивчення табличного додавання і віднімання в межах 20

Додавання і віднімання з переходом через десяток. Основні властивості арифметичних дій, на яких ґрунтується вивчення додавання чисел з переходом через десяток. Додавання і віднімання чисел в межах 20, основаних на нумерації.

Методика вивчення додавання і віднімання двоцифрових чисел

Послідовність вивчення дій додавання і віднімання в межах ста. Навчання прийомів усних і письмових обчислень з переходом і без переходу через розряд. Основні властивості арифметичних дій, на яких ґрунтується вивчення додавання і віднімання в межах сотні. Система вправ з формування усних прийомів додавання і віднімання двоцифрових чисел.

Методика вивчення усних обчислювальних прийомів

додавання і віднімання для чисел першої тисячі і багатоцифрових чисел

Основні математичні закони і правила, на яких ґрунтується вивчення додавання і віднімання. Нумераційні випадки ($345+1$; $450+50$; $354-4$; $56000+1$). Додавання і віднімання цілих сотень (тисяч). Додавання і віднімання виду: $70+6$; $140-80$; $700+6$; $140-80$; $70200+40$; $450-300$; $450+30$.)

Методика вивчення табличного множення і ділення в концентрі «Сотня»

Ознайомлення з діями множення і ділення. Назва компонентів і результатів множення (ділення). Читання і запис виразів. Переставна властивість множення. Взаємозв'язок між компонентами і результатом дій множення. Методика вивчення табличного множення і ділення.

Методика вивчення позатабличного множення і ділення

Ознайомлення з основними властивостями арифметичних дій, на яких ґрунтується вивчення позатабличних випадків множення і ділення. Методика позатабличного множення і ділення. Ділення з остачею. Окремі випадки множення і ділення ($1 \cdot a$, $a \cdot 1$, $10 \cdot a$, $a \cdot 10$, $0 \cdot a$, $a \cdot 0$, $a : 1$, $a : a$, $0 : a$).

Методика вивчення письмового множення та ділення на одноцифрове число

Означення множення. Закони множення. Означення ділення. Властивості ділення. Теоретичні основи письмового множення та ділення на одноцифрове число. Підготовча робота та ознайомлення з алгоритмами письмового множення та ділення на одноцифрове число. Особливі випадки письмового множення та ділення.

Методика вивчення письмового множення та ділення на розрядне число

Теоретичні основи множення та ділення на розрядне число. Підготовча робота. Ознайомлення з алгоритмами множення та ділення на розрядне число. Особливі випадки письмового множення та ділення.

Методика вивчення письмового множення та ділення на двоцифрове та трицифрове число

Послідовність вивчення навчального матеріалу. Теоретичні основи письмового множення та ділення на двоцифрове число. Підготовча робота та ознайомлення з алгоритмами письмового множення та ділення на двоцифрове та трицифрове число. Особливі випадки ділення.

Методика роботи з задачами, що розкривають конкретний зміст арифметичних дій

Класифікація простих задач. Підготовча робота. Формування поняття «задача». Структурні елементи задачі. Методика роботи з задачами на знаходження суми, остачі, добутку, частки ділення на вміщення і ділення на рівні частини.

Методика роботи з задачами, що розкривають зв'язки між результатами та компонентами дій. (на знаходження невідомого компонента арифметичних дій)

Підготовча робота та ознайомлення з задачами на знаходження невідомого доданку, невідомого зменшуваного та невідомого від'ємника. Зв'язок між множенням та діленням. Методика навчання розв'язуванню задач на знаходження невідомих множників, діленого чи дільника.

Методика роботи з задачами на збільшення (зменшення) числа на кілька одиниць та різницеве порівняння

Підготовча робота. Розкриття змісту відношення «більше на», «менше на» «на скільки більше». Методика розв'язування задач на збільшення або зменшення числа на декілька одиниць. Методика розв'язування задач на різницеве порівняння.

Методика роботи з задачами на різницеве та кратне відношення

Підготовча робота до введення задач на збільшення (зменшення) числа на кілька одиниць та у декілька разів. Розкриття змісту відношення «більше в» «більше на», «менше в» і «менше на» і «у скільки разів більше» «на скільки більше» і «у скільки разів менше». Методика розв'язування задач на збільшення або зменшення числа у декілька разів. Методика розв'язування задач на різницеве та кратне порівняння.

Етапи розв'язання складених задач і прийоми їх виконання. Творча робота над задачами

Перше ознайомлення із складеними задачами. Етапи формування загального вміння розв'язувати складені задачі. Етапи роботи над задачею: читання і сприймання задачі, аналіз змісту задачі, пошук плану розв'язування задачі, виконання плану розв'язування задачі, перевірка розв'язку задачі.

Способи пошуку плану (аналізу) розв'язування нетипових складених задач

Різні форми пошуку плану розв'язування задач. Синтетичний спосіб пошуку плану. Аналітичний (повний і неповний) спосіб пошуку плану розв'язування задач. Аналітико-синтетичний спосіб пошуку плану розв'язування задачі.

Методика роботи з задачами на знаходження четвертого пропорційного

Істотні ознаки, види задач на знаходження четвертого пропорційного. Підготовча робота, ознайомлення з задачами на знаходження четвертого пропорційного. Способи розв'язування задач на знаходження четвертого пропорційного.

Методика роботи з задачами на пропорційне ділення

Істотні ознаки та види задач на пропорційне ділення. Підготовча робота. Методика роботи з задачами на пропорційне ділення. Формування вмінь розв'язувати задачі на пропорційне ділення.

Методика роботи з задачами на знаходження невідомого за двома різницями

Істотні ознаки та види задач на знаходження невідомого за двома різницями. Підготовча робота, ознайомлення та формування вмінь розв'язувати задачі на знаходження невідомого за двома різницями.

Методика роботи з задачами на рух

Види задач на рух. Підготовча робота та ознайомлення з задачами на прямолінійний рух двох тіл в одному напрямку, назустріч, протилежних напрямках. Формування вмінь молодших школярів розв'язувати задачі на рух.

Методика вивчення виразів у початкових класах

Формування і розвиток уявлень учнів про числові та буквені вирази. Читання виразів. Ознайомлення з розв'язуванням задач на основі складання числових виразів та виразів із змінною.

Вивчення рівнянь і нерівностей у початковій школі

Формування уявлень учнів про рівняння з однією змінною. Особливості формування вмінь учнів розв'язувати рівняння з однією змінною. Методика ознайомлення учнів із розв'язуванням задач складанням рівнянь. Формування уявлень про числові нерівності та нерівності з однією змінною. Розв'язування нерівностей зі змінною.

Вивчення ліній та кутів у початковій школі

Види ліній. Методика ознайомлення молодших школярів з геометричними фігурами: точка, крива, пряма, відрізок, ламана, промінь, кут. Ознайомлення учнів з прямим, гострим та тупим кутами.

Методика вивчення многокутників, кола та круга у початковій школі

Види многокутників. Методика ознайомлення учнів з геометричними фігурами та їх властивостями: чотирикутник, зокрема прямокутник (квадрат), коло і круг та їх елементи. Периметр многокутника.

Методика вивчення величини «Довжина» в початковій школі

Дії над відрізками, їх властивості. Поняття довжини відрізка та її вимірювання. Властивості числових значень величини.

Методика вивчення довжини. Одиниці вимірювання довжини та їх співвідношення. Формування навичок вимірювання довжини і дії над її значеннями.

Методика вивчення величини «Площа»

Підготовча робота. Розкриття змісту поняття «площа». Ознайомлення з одиницями площі та їх співвідношенням. Методика вивчення площі прямокутника. Вимірювання площі фігур за допомогою палетки.

Методика вивчення величини «Час»

Час, його властивості та вимірювання. Одиниці часу, відомості про їх походження. Ознайомлення учнів з одиницями часу і їх співвідношеннями. Визначення часу за годинником. Навчання розв'язування задач на знаходження тривалості подій дати початку, закінчення події.

Методика ознайомлення учнів зі швидкістю та залежностями між швидкістю, часом та відстанню

Величини. Види величин: скалярні і векторні. Основні величини, що вивчаються у початкових класах. Ознайомлення молодших школярів із швидкістю. Розв'язування задач, що розкривають залежності між швидкістю, часом та відстанню.

Методика вивчення дробів у початковій школі

Поняття «Дріб». Формування в учнів початкової школи уявлень про дробу, порівняння дробів. Навчання розв'язуванню задач на знаходження дробу від числа і числа за значенням його дробу.

Природознавство з методикою навчання

Теоретико-методологічні засади побудови методики навчання природничої освітньої галузі

Предмет методики навчання природознавства. Зв'язок методики навчання природознавства з іншими науками. Історія розвитку методики природознавства. Предмет і завдання методики навчання природознавства. Методи дослідження методики навчання природознавства.

Зміст навчального матеріалу з природознавства в початковій школі

Основні принципи відбору і послідовності вивчення природничої освітньої галузі в початковій школі. Специфічні принципи відбору навчального матеріалу з курсу «Природознавство» та «Я досліджую світ».

Державний стандарт загальної початкової освіти. Аналіз Типових навчальних програми. Аналіз природничої складової Модельної навчальної програми «Я досліджую світ» Аналіз підручників з курсу «Природознавство» та «Я досліджую світ».

Формування природничих уявлень і понять в учнів початкової школи

Проблема формування і розвитку уявлень і понять в методиці навчання природознавства. Значення уявлень і понять в оволодінні предметом. Процес пізнання. Природничі уявлення. Методика формування природничих уявлень. Природничі уявлення. Утворення уявлень шляхом спостережень. Утворення уявлень на основі описів. Етапи формування уявлень і понять. Формування спеціальних і загальноприродничих понять в курсі природознавства.

Сучасні методи та засоби навчання природознавства

Класифікація методів навчання природознавства. Поєднання різних методів і методичних прийомів при моделюванні фрагментів уроків. Інтерактивні методи навчання. Поняття про спостереження як провідний метод навчання природознавства. Практичні роботи на уроках природознавства. Експеримент. Дослід. Розпізнавання і визначення об'єктів. Вибір та оптимальне поєднання методів навчання.

Значення дидактичних ігор. Вимоги до проведення дидактичних ігор. Основні етапи дидактичних гри. Підготовка вчителя до проведення дидактичних ігор під час уроку курсу «Природознавство».

Форми організації освітнього процесу з природознавства

Поняття про основні форми організації навчання природознавства. Урок як форма освітнього процесу. Вимоги до сучасного уроку природознавства. Підготовка вчителя до уроку. Планування уроків природознавства. Типи уроків природознавства.

ІНФОРМАТИЧНА ТА ТЕХНОЛОГІЧНА ОСВІТА

Інформатика з методикою навчання

Інформатична освіта у початковій школі

Характеристика освітньої галузі інформатична освіта. Мета та завдання, характеристика змістових ліній інформатичної освітньої галузі. Особливості реалізації змістових ліній інформатичної освітньої галузі у процесі вивчення інформатики. Інформаційно-цифрова компетентність. Інформаційно-комунікаційні технології.

Методика проведення уроків інформатики у початковій школі

Дидактичні особливості уроку інформатики в початковій школі. Форми та методи навчання інформатики. Типи уроків з інформатики. Підготовка вчителя до уроку. Санітарно-гігієнічні вимоги до використання комп'ютерної техніки на уроках інформатики в початковій школі. Здоров'язбережувальні технології у викладанні «Інформатики» в початковій школі. Особливості контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи.

Методика формування навичок використання інформаційних технологій опрацювання графічних зображень, мультимедійних та текстових даних

Безпека використання інформації. Перетворення та кодування інформації. Клавіатурний тренажер та маніпулятори переміщення об'єктів. Опрацювання тексту на комп'ютері. Методика засвоєння дій у графічному редакторі. Мультимедія. Робота з презентаціями. Робота з текстовим, графічним та табличним редакторами у початковій школі. Середовища створення презентацій у редакторі презентацій (Power point, Libre Impress та ін.). Використання мультимедійних програм на уроках у початковій школі

Методика формування алгоритмічного мислення за допомоги програмних засобів

Методика формування алгоритмічного мислення за допомоги програмних засобів. Середовище програмування Скретч. Види алгоритмів та їх схеми. Алгоритми у середовищі Скретч. Складання алгоритмів за схемами.

Використання хмарних технологій на уроках інформатики в початковій школі. Сервіси Web 2.0

Використання новітніх технологій на уроках інформатики у початковій школі на прикладі сервісів Web 2.0. Оцінювання на уроках інформатики з використанням сучасних технологій (на прикладі Plickers, Google form та ін.)

Інтегровані уроки з інформатичної освітньої галузі в інтегрованому курсі «Я досліджую світ» у початковій школі

Планування та підготовка інтегрованого уроку. Структура інтегрованого дня. Структура інтегрованого уроку з пріоритетом математики. Структура інтегрованого уроку з пріоритетом інформатики. Проведення інтегрованих уроків. Інтегровані види діяльності.

Технології з методикою навчання

Зміст курсу «Технології з методикою навчання»

Психолого-педагогічні основи навчання молодших школярів технологічної освітньої галузі. Завдання технологічної освітньої галузі в початковій школі. Вимоги до вчителя. Психофізіологічні основи формування трудових дій. Інструктаж із правил техніки безпеки. Організація робочої кімнати, робочого місця вчителя, робочого місця учня.

Аналіз технологічної освітньої галузі в Типовій освітній програмі 1-4 класів

Ознайомлення з методикою трудового навчання в початкових класах. Завдання і основні розділи змісту занять з учнями початкових класів. Аналіз змісту технологічної освітньої галузі у Типовій освітній програмі 1-4 класів.

Урок дизайну і технологій у початковій школі. Планування уроків дизайну і технологій у початковій школі

Урок дизайну і технологій у початковій школі як форма організації освітнього процесу з технологічної освітньої галузі. Специфіка уроків дизайну і технологій та вимоги до них. Дотримання на уроках дизайну і технологій основних принципів навчання. Типи уроків дизайну і технологій. Структура уроку. Критерії оцінювання. Спостереження і аналіз уроку дизайну і технологій. Зміст технологічних операцій, що вивчаються на уроці. Інтегровані уроки. Комбіновані уроки. Проєктні уроки.

Методи навчання технологічно освітньої галузі в початковій школі

Поняття про методи і прийоми навчання. Характеристика методів, що визначаються за джерелами інформації. Класифікація методів навчання технологічної освітньої галузі. Словесні методи. Демонстраційні методи. Практичні методи. Характеристика методів навчання технологіям, що визначаються за видами діяльності. Активні методи навчання: частково-пошуковий, проблемний, дослідницький.

Lego-конструювання. Шість цеглин. Гра по-новому, навчання по-іншому

Поняття про Lego-конструювання. Конструювання — це діяльність, що має моделюючий характер. Засоби Lego-конструктора. Оволодіння загальними способами дій у різних видах діяльності, зокрема на розвиток і вдосконалення зорово-моторної координації. Навчальні посібники «Шість цеглин», «Гра по-новому, навчання по-іншому».

Технологія роботи з папером і картоном. Орігамі

Види паперу і картону їх властивості, застосування. Поняття про папір та його види. Способи обробки паперу. Економне використання матеріалу. Методи і прийоми навчання учнів початкових класів роботи з папером і картоном. Застосування шаблону, штампа, трафарету при обробці паперу і картону. Орігамі. Елементи графічної грамоти в початковій школі. Перегинання, складання паперу і картону. Згинання товстого паперу і тонкого картону під кутом з продавлюванням ліній згину. Згинання товстого картону з надрізом по лінії згину. Особливості згинання паперу і картону при утворенні циліндричних і конічних форм. Прийоми формоутворення виробів складанням паперу з однаковим перегинанням протилежних кутів, складанням квадрату квадратами, складанням квадрату трикутниками.

Конструювання виробів у техніці квілінг

Поняття про квілінг, як особлива техніка скручування паперових смужок і формування з окремих елементів цілих картин, як плоских, так і об'ємних.

Технологія роботи з тканиною і волокнистими матеріалами

Поняття про технології роботи з тканиною і волокнистими матеріалами. Їх класифікація. Текстильні матеріали. Колекція видів тканин. Технологічні властивості різних тканин. Види оздоблення: аплікація, вишивання, мереживо. Способи закріплення деталей на основі при виконанні аплікаційних робіт. Особливості тканини в поздовжньому і поперечному напрямках. Розміщення і закріплення викрійок на тканині з урахуванням напрямку ниток. Розмічання тканини під лінійку і лекало. Розкрій тканини за викрійкою.

Вишивання. Вишивання нитками, стрічками та бісером

Поняття про вишивання. Способи вишивання. Основні декоративні шви. Техніка вишивання хрестиком.

Виготовлення виробів у техніці пап'є-маше

Поняття про пап'є-маше, послідовність виготовлення виробу. Способи виготовлення виробу в техніці пап'є-маше.

Техніка декупаж

Поняття про декупаж, як техніку декорування предметів інтер'єру, тканини, дерева, скла за допомогою паперової аплікації. 3-D композиції та технології їх виготовлення. Зворотний декупаж.

Позаурочна робота з дизайну і технологій у початковій школі. Групові та масові форми роботи з дизайну і технологій в початковій школі

Поняття про позакласну та позаурочну роботу з дизайну і технологій. Завдання позаурочної роботи. Методика організації позаурочної роботи з дизайну і технологій. Аналіз ефективності різних форм і видів позаурочної роботи з дизайну і технологій у початковій школі.

СОЦІАЛЬНА І ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА ТА ФІЗКУЛЬТУРНА ОСВІТА

Методика навчання освітніх галузей

«Соціальна і здоров'язбережувальна та фізкультурна освіта»

Медико-біологічні та соціальні проблеми здоров'я

Поняття здоров'я. Складові здоров'я. Здоров'я як соціальний феномен. Біологічні, соціальні та психологічні аспекти здоров'я. Критерії здоров'я. Показники здоров'я. Рівні здоров'я: суспільний, груповий, індивідуальний. Система «людина-здоров'я-середовище».

Поняття про соціальне здоров'я особистості

Соціальне здоров'я як стан гармонійного функціонування людини в основних видах взаємодій: соціальній, економічній, політичній на засадах взаєморозуміння, взаємоповаги, взаємодопомоги, взаємоприйняття. Вплив соціуму на здоров'я особистості. Показники соціального здоров'я.

Формування природовідповідних життєвих позицій людини щодо навколишнього світу, самої себе та власного здоров'я.

Загальна характеристика «Соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі» Державного стандарту початкової освіти

Становлення самостійності учнів, їх соціальної залученості та активності через формування здорового способу життя, розвиток підприємливості, здатності до співпраці, впевненості в собі та доброчесності для безпеки, добробуту та стало розвитку як мета «Соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі». Завдання галузі. Обов'язкові результати навчання, визначені освітньою галуззю відповідно до циклів навчання 1-2 та 3-4. «Безпека», «Здоров'я», «Добробут» як змістові лінії освітньої галузі.

Формування соціальної складової здоров'я молодших школярів

Мета та завдання соціально-педагогічної діяльності вчителя початкової школи. Її сутність. Навчання в школі як суспільно значима діяльність молодшого школяра. Новий соціальний статус дитини, зміна її соціального середовища. Сутність, зміст та структура соціальної компетентності молодших школярів. Педагогічний потенціал проектної діяльності щодо формування соціальної компетентності учнів початкової школи.

Мета, завдання, зміст, особливості вивчення фізкультурної освітньої галузі в початковій школі

Мета, завдання, зміст, особливості вивчення фізкультурної освітньої галузі в початковій школі. Вимоги до загальних та обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти визначених в Державному стандарті початкової школи (2019), Оновленому Державному стандарті початкової освіти (2025). Аналіз типових освітніх програм Р. Шияна та О. Савченко з вивчення фізкультурної освітньої галузі в початковій школі. Базовий і типовий навчальний план з вивчення фізкультурної освітньої галузі в початковій школі. Характеристика змістових ліній вивчення фізкультурної освітньої галузі в початковій школі. Оцінювання досягнень здобувачів початкової освіти. Особливості організації освітнього процесу.

ГРОМАДЯНСЬКА ТА ІСТОРИЧНА ОСВІТА

Методика навчання освітньої галузі

«Громадянська та історична освіта»

Методологічні основи навчання громадянської та історичної освітньої галузі

Компоненти Концепції «Нова українська школа». Концепція розвитку громадянської освіти в Україні. Мета та завдання громадянської та історичної

освітньої галузі Державного стандарту початкової освіти. Вимоги до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з урахуванням компетентнісного підходу до навчання.

Шляхи реалізації мети та завдання громадянської та історичної освітньої галузі

Принципи Державного стандарту початкової освіти. Громадянська та історична освітня галузь. Освітня програма. Навчальна програма. Календарне планування. Мета та завдання громадянської та історичної освітньої галузі. Вимоги до загальних та обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти. Змістові лінії громадянської та історичної освітньої галузі.

Особливості організації освітнього середовища в контексті вивчення громадянської та історичної освітньої галузі в початкових класах

Роль учителя початкової школи у формуванні психологічно безпечного середовища. Забезпечення права вибору. Формування спільних цінностей. Ранкові зустрічі. Фізичне середовище. Розвиток відповідальності. Встановлення. Участь дітей в організації освітнього середовища. Багатоманітність світу і простір для кожного.

Формування міжпредметних компетентностей у процесі тематичного навчання громадянської та історичної освітньої галузі

Міжпредметна компетентність. Міжпредметна інтеграція. Етапи реалізації міжпредметної інтеграції змісту навчання. Міжпредметні зв'язки. Переваги міжпредметної інтеграції. Планування тематичного навчання.

Особливості використання медіаосвітніх технологій у процесі вивчення громадянської та історичної освітньої галузі

Основні принципи медіаосвіти. Форми медіаосвіти. Використання медіаосвітніх технологій у процесі опанування громадянської та історичної освітньої галузі.

Технології проблемного навчання у процесі викладання громадянської та історичної освітньої галузі

Проблемне навчання. Головні умови успішності проблемного навчання. Головні психолого-педагогічна цілі проблемного навчання. Форми проблемного навчання. Принципи проблемного навчання.

Технологія створення портфоліо з курсу «Я досліджую світ»

Особливості використання технології портфоліо у початкових класах. Види робіт які може містити портфоліо.

Особливості організації демократичного освітнього процесу в новій українській школі

Педагогіка партнерства між усіма учасниками освітнього процесу. Особистісно орієнтована модель освіти. Формування загальнолюдських цінностей. Структура освітнього процесу.

Форми організації навчання громадянської та історичної освітньої галузі

Класифікація форм організації навчання громадянської та історичної освітньої галузі за різними критеріями: за кількістю учнів, за місцем навчання, за часом навчання, за дидактичною метою.

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА

Методика навчання освітньої галузі «Мистецька освіта»

Зміст мистецької освітньої галузі в контексті НУШ

Порівняльний аналіз навчальних програм Р. Шияна та О. Савченко. Музичне виховання як важлива складова естетичного виховання особистості дитини. Музична педагогіка. Сфери музичної діяльності, сучасні тенденції розвитку музичної освіти та зв'язки музичної педагогіки з іншими науками. Основні категорії музичної педагогіки: музичне навчання, музичне виховання, музична освіта. Основні виміри музичної освіти в умовах НУШ. Сучасні тенденції розвитку музичної освіти в умовах НУШ.

Взаємодія видів музичної діяльності в структурі уроку музичного мистецтва

Доцільність комплексної структури уроку. Напрями взаємозв'язку компонентів уроку. Розуміння змістової сутності музики. Ознайомлення учнів з основою музичної грамоти. Формування виконавських умінь і навичок. Розвиток творчих здібностей. Забезпечення взаємозв'язку компонентів. Досягнення єдності видів діяльності з допомогою теми уроку. Урахування емоційного змісту музичних творів. Зв'язок методичної структури уроку з дидактичною.

Музична грамота як вид діяльності

Призначення музичної грамоти в школі, основні принципи й методи її освоєння. Формування понять, пов'язаних зі звуковисотністю в музиці. Освоєння метроритмічних особливостей музики. Ознайомлення з формою музичного твору. Вивчення понять пов'язаних з ладовими музично-слуховими уявленнями. Активізації музичного слуху в учнів.

Методичні рекомендації щодо підготовки інтегрованого уроку музичного мистецтва

Мета й завдання інтегрованого уроку. Планування завдань розвитку. Початок інтегрованого уроку. Добір методів навчання. Доцільність детального планування уроку. Розробка фрагменту інтегрованого уроку музики.

Педагогічний і мистецтвознавчий потенціал хореографії в умовах інтегрованого тематично-проектного навчання

Визначення хореографії та класифікація мистецтв. Становлення і розвиток хореографічного мистецтва. Види хореографічного мистецтва. Інтеграція складників змісту освіти: сприймання хореографії, ознайомлення з мовою мистецтва, репродуктивне навчання мистецтва і на цій основі продуктивна діяльність учнів; залучення учнів до основних видів хореографічного мистецтва, сукупність танцювальних жанрів, видів рухів; планування різних форм організації хореографічної діяльності.

*Методика організації хореографічних занять:
види, типи, структура, зміст*

Види хореографічних занять. Типи хореографічних занять. Класифікація хореографічних занять за основними параметрами. Орієнтовний конспект хореографічного заняття. Різноманітність форм організації хореографічної діяльності.

Методи та форми організації навчального процесу на уроках образотворчого мистецтва

Поняття про форми навчання образотворчого мистецтва. Класифікація методів. Наочні методи навчання. Словесні методи навчання. Практичні методи навчання. Засоби наочності на уроках образотворчого навчання.

Орієнтовні приклади тестових завдань

1. Визначте основні групи вимог до сучасного уроку української мови в початковій школі:

- а) організаційні, дидактичні, гігієнічні, психічні;
- б) організаційні, дидактичні, лінгвістичні, психічні;
- в) організаційні, дидактичні, психолого-етичні, гігієнічні;
- г) організаційні, гігієнічні, дидактичні, психологічні.

2. Який метод навчання є найбільш ефективним під час формування нових рухових умінь у молодших школярів на уроках фізичної культури?

- а) метод пояснення;
- б) метод демонстрації та вправляння;
- в) метод бесіди;
- г) метод взаємонавчання.

3. На які періоди поділяється початковий курс математики?

- а) дочисловий, числовий;
- б) арифметичний, геометричний;
- в) алгебраїчний, геометричний.

4. *Із запропонованих методів навчання грамоти вкажіть основний, що усталився у вітчизняній методиці:*

- а) буквоскладальний синтетичний метод;
- б) складовий синтетичний метод;
- в) звуковий аналітичний метод;
- г) звуковий аналітико-синтетичний метод;
- д) метод цілих слів.

5. *На етапі «до читання» вчитель початкової школи:*

- а) проводить вправи на формування правильності, швидкості, усвідомленості (словникова робота) читання;
- б) організовує роботу з розвитку усвідомленого читання;
- в) організовує обговорення прочитаних творів за мовою, художніми образами, настроєм.

Орієнтовний приклад компетентнісного завдання

Учитель запропонував учням розв'язати таку задачу: «У Петра та Сергія разом 24 марки. У Сергія на 6 марок більше, ніж у Петра. Скільки марок у кожного з хлопчиків?»

Мали місце такі міркування учнів. Перший учень: «Цю задачу розв'язати неможливо, тому що ми не можемо знайти, скільки марок у кожного з хлопчиків. У задачі сказано, що у Сергія на 6 марок більше, ніж у Петра. Кількість марок Петра невідома».

Другий учень: «Спочатку зрівняємо кількість марок Сергія з кількістю марок Петра. Для цього від 24-х віднімемо 6. Потім 18 розділимо на 2. Отже, у Петра 9 марок, а у Сергія: на 6 більше. Значить, у Сергія 15 марок».

Третій учень: «Цю задачу можна розв'язати лише рівнянням. Необхідно за x прийняти кількість марок Петра».

Четвертий учень: «Цю задачу можна розв'язати двома способами».

Завдання:

- Проаналізуйте міркування кожного учня. Хто з них міркував правильно? Чи є помилки в логіці? Які висновки можна зробити про рівень розуміння учнями математичних понять?
- Визначте тип задачі.
- Які педагогічні методи та прийоми доцільно використати для розвитку в учнів уміння аналізувати задачі? Які методичні прийоми треба застосувати вчителю початкових класів з метою запобігання подібних помилок? Які форми роботи можна застосувати, щоб пояснити різні способи розв'язання?
- Запропонуйте нестандартний підхід до пояснення цієї задачі. Як можна використати інтерактивні методи або сучасні технології (гейміфікація, цифрові ресурси тощо)?

- Опишіть свою відповідь у логічній та структурованій формі. Як би ви презентували свій аналіз перед педагогічною аудиторією або учнями? Які засоби візуалізації (схеми, презентації, моделі) можна застосувати?

Рекомендовані джерела

Основні:

1. Вашуленко М.С. Методика навчання української мови в початковій школі : навч.-метод. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. К. : Літера ЛТД, 2020. 364 с.
2. Методика навчання іноземних мов у початковій школі: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл./ О.В. Котенко, А. В. Соломаха та ін. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2015. 356 с.
3. Нежива Л.Л., Паламар С.П. Дитяча література з методикою навчання. К.: ЦП «КОМПРИНТ». 2025. 245 с.
4. Пометун О., Ремех Т. Практичний довідник учителя громадянської освіти : методичний посібник. Київ, 2018. 96 с
5. Природнича освіта у початковій школі: історія, теорія, практика: навч. посіб. для вчителів початкових класів / уклад. А. М. Мартін, Н. В. Тарапака. Кропивницький: КЗ «КОППО імені Василя Сухомлинського», 2023. 60 с.
6. Руденко Н.М. Математика з методикою навчання : навч.-метод. посіб. К.: ФОП Лопатіна О.О, 2024. 130 с.
7. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти : підруч. для студентів пед. фак. Київ: Грамота, 2012. 416 с.
8. Саган О.В. Методика навчання інформатики в початкових класах Навчально-методичний посібник (друге видання) /автор та укладач О.В. Саган. Херсон: Видавництво ТОВ «Борисфен-про» 2020. 146 с.
9. Сіранчук Н.М. Орієнтовні дидактичні структури та методичне забезпечення занять у початковій школі: навч.-метод. посібник. Київ: УОВЦ «Оріон», 2024. 160 с. [електронне видання] URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/50082/1/N_Siranchuk_Posibnik_2024_FPO.pdf
10. Сковрцова С. О. Нова українська школа: методика навчання математики у 1–2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах інтегративного і компетентнісного підходів : навч.-метод. посіб. Харків : Вид-во «Ранок», 2019. 352 с

Додаткова:

1. Громадянська освіта: теорія і методика навчання. Режим доступу: http://sites.znu.edu.ua/interactiv.edu.lab/Posibnyky/TTG_main.pdf
2. Кміть О. В. Методика навчання іноземної мови: Навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 013 Початкова освіта. Чернігів: НУЧК, 2023. 120 с.
3. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1-2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу» / Гільберт Т. Г., Тарнавська С. С, Павич Н. М. Київ: Генеза, 2019. 256 с.
4. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика

- навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 3-4 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу / Гільберг Т.Г., Тарнавська С.С., Хитра З.М., Павич Н. Київ: Генеза, 2020 240 с.
5. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання інформатики у 1–4 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу»: для пед. працівників / Суховірський О. В. Київ: Генеза, 2021. 160 с.
 6. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Мистецтво» у 1-2 класах на засадах компетентнісного підходу» / Масол Л. М. Київ: Генеза, 2019. 208 с.: іл.
 7. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Мистецтво» у 3-4 класах закладах загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу» / Масол Л.М. Київ: Генеза, 2020. 160 с.
 8. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: технологічна освіта у початковій школі» : для пед. працівників / Тетяна Гільберг [та ін.]. Київ : Генеза, 2021. 160 с.
 9. Нова українська школа: методика навчання фізичної культури у 1–4 класах закл. заг. сер. освіти : навч.-метод. посіб. / А. А. Боляк, Г. А. Коломоєць, А. А. Ребрина, Н. Л. Боляк. К. : Видавничий дім «Освіта», 2021. 160 с.
 10. Нова українська школа: формування соціальної компетентності учнів початкової школи: навч.-метод. посіб. / Лоліта Малініна. Київ : Грамота, 2021. 72 с.
 11. Сухопара І. Г., Шкуренко О. В. Виконання курсової роботи з фахових методик у початковій школі у запитаннях та відповідях: навч.-метод. посіб. для студентів спеціальності А3 Початкова освіта. К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2025. 250 с.